

BBC objavio je reportažu o brani Medna na rijeci Sani u našoj zemlji istaknuvši kako je ona primjer “ružnog lica” održive energije.

“Gdje je nekad slobodno tekla rijeka koje bila dom populacije dunavskog lososa, sada se nalaze gomila ruševine, razbijenih cijevi i betonski zid koji blokira vodu. Mahovina na stijenama pokazuje koliko je visoka voda bila prije nego je brana završena u martu, a crno-bijeli indikatori potvrđuju nizak nivo tokom ljetnih mjeseci”, piše BBC.

Biolog Rok Rozman iz Slovenije kazao je kako je ovdje bio prije nekoliko godina i da je voda bila preko stijena.

“Zapadne kompanije dolaze ovamo zato što ne mogu napraviti nove brane u Norveškoj ili Njemačkoj. Uništili su sve iako postoje zakoni koji će ih držati dalje od tih rijeka. Znaju da to ovdje mogu raditi jer nema medijske pažnje ili zakon kao u EU”, rekao je Rozman.

BBC ističe kako je 300 projekata za hidroenergiju predstavljeno za bosanske rijeke. Kada bi se konstruisale, BiH bi povećala izvoz električne energije, ali bi prirodno okruženje bilo radikalno transformisano.

Na oko 20 kilometara od brane Medna voda još uvijek teče do eko zone Zelenkovac, iako iz drugog izvora. Zajednica umjetnika koja živi tu udružila se s pristalicama koji se bore protiv toga da Sana bude blokirana.

“Ovo je bio zločin protiv prirode i ljude. Ovo nije obnovljivo nit zelenilo. Korištenje samo tri mlina na rijeci bilo bi dobro i pomoglo bi mještanima, ali htjeli su to učiniti na svoj način i bez konsultacija s lokalnim stanovništvom. Ne možemo ukloniti branu, ali je želimo iskoristiti kao primjer kako bismo podigli svijest na drugim mjestima u Bosni, tako da ih ne mogu tamo praviti”, rekao je Boro Janković, osnivač Eko zone.

Porodica Anesa Halkića već petu generaciju živi ovdje. Kaže kako povećanje ekoturizma pomaže u saradnji i pomirenju različitih etničkih grupa u Bosni. Smatra da bi to moglo nestati kada bi se rijeke uklonile.

“Siguran sam da mnogo ljudi ne zna šta nam dolazi. Prvi korak je da informišemo ljude. Glavni dio ekonomije je turizam, ali mogli bi uništiti rijeku zbog struje”, kazao je.

Većina prijedloga je za izgradnju mini hidrocentrala koje proizvode manje od 10 MW struje. Protivnici kažu kako to ne opravdava niti troškove okoliša niti finansijske troškove.

Austrijska firma koja je napravila branu nije bila dostupna za komentar. BBC podsjeća kako vlasti u Republici Srpskoj podržavaju projekat brane tvrdeći da istražuju neiskorišteni hidropotencijal kako bi postigli ciljeve koje je postavila EU. Ali aktivistica Aida Bilal ne smatra tako. Ona i grupa lokalnih žena blokirale su izgradnju branu u mjestu Kruščica. Njihove taktike su uključivale pravnu i direktnu akciju, prenosi Klix.

“Imamo advokata koji osporava odluke i izdane dozvole. Skupljamo se i da protestujemo na

mostu i ne dozvoljavao mašinama investitora da prođu i krenu s izgradnjom”, kazala je za BBC.

BBC zaključuje kako će borba za bh. rijeke biti duga jer se svijet o problemu hidrocentrala tek počela buditi.

Izvor: energetika.ba